

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Stacy Willingham
A FLICKER IN THE DARK

Copyright © 2022 by Stacy Willingham
First published by Minotaur Books, 2022
Translation rights arranged by Writer's House LLC, New York
All Rights Reserved
Translation Copyright © 2022 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04449-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

ISKRA U SENKAMA

STEJSI VILINGAM

Prevela Tatjana Bogunović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2022.

*Mojim roditeljima, Kevinu i Sju.
Hvala vam na svemu.*

Ko god se bori protiv čudovišta, mora paziti da i sam ne postane čudovište. Ako suviše dugo gledaš u ambis, ambis će pogledati u tebe.

Fridrih Niče

PROLOG

Mislila sam da znam šta su čudovišta.

Kao devojčica, mislila sam da su to misteriozne senke koje vrebaju u ormanu iza moje odeće, ispod mog kreveta, u šumi. Mogla sam iza sebe da osetim njihovo fizičko prisustvo, kako mi se približavaju dok se vraćam kući iz škole dok sunce zalazi. Nisam znala kako da opišem taj osećaj, samo sam nekako znala da su tu. Moje telo moglo je da ih oseti, da oseti opasnost, kao kada se iznenada naježite neposredno pre nego što vam se neka ruka spusti na rame, i taj trenutak kada shvatite da vas par očiju posmatra kroz granje i zaraslo šiblje.

Ali onda se okrenete, a tih očiju nema.

Sećam se kako mi je neravno tlo pod nogama izvijalo mršave zglobove dok sam hodala sve brže šljunkovitim putem do kuće, a iza mene se podizao gust oblak dima za školskim autobusom koji je napuštao stanicu. Senke u šumi plesale su dok se sunce probijalo kroz grane drveća, a moja silueta je rasla poput životinje spremne na skok.

Duboko bih udahнула i brojala do deset. Zatvorila bih oči i stisnula kapke.

A onda bih potrčala.

Svaki dan bih trčala niz taj deo izolovanog puta, a moja kuća u daljini, umesto da se približava, kao da se sve više udaljavala. Moje patike podizale bi gomile trave, kamenčića i prašine dok sam bežala od... nečega. Od nečega što je bilo *tamo* i posmatralo me. Čekalo. Čekalo mene. Saplitala bih se o pertle, jurila uz stepenice i uletala u utešni zagrljaj svog oca, koji bi mi kroz topli dah šaputao: *Imam te, imam te*. Prošao bi prstima kroz

Stejsi Vilingam

moju kosu, a pluća bi me pekla od priliva vazduha. Srce bi mi ludo tuklo u grudima dok bi u mom umu tutnjala jedina misao: *bezbedna sam*.

Ili sam makar tako mislila.

Savladavanje strahova trebalo bi da bude postepeno – spontani napredak od Deda Mraza u lokalnom tržnom centru do babaroge ispod kreveta; od filma sa oznakom *samo za punoletne*, koji vam bebisiterka dozvoli da gledate, do čoveka koji vas u parkiranoj automobilu vreba iza zatamnjenih prozora sekundu predugo dok se krećete niz trotoar u sumrak. Vidite ga perifernim vidom kako se približava, osećate kako vam se otkucaji srca dižu iz grudi do vrata i zadnjeg dela očiju. To je proces učenja, kontinuirano napredovanje od jedne uočene pretnje ka drugoj, a svaka sledeća *stvar* je realno opasnija od prethodne.

Ali ne i za mene. Za mene se pojam straha raspao silinom koju moje adolescentsko telo nikada nije iskusilo. Silom koja me je toliko gušila da me je bolelo da dišem. I u tom trenutku, u trenutku sloma, shvatila sam da se čudovišta ne kriju u šumi, da to nisu senke na drveću ili nevidljive stvari koje vrebaju u mračnim uglovima.

Ne, prava čudovišta bila su mi pred očima.

Imala sam dvanaest godina kada su te senke počele da dobijaju oblik, lice. Kada to nisu više bile samo halucinacije već nešto konkretnije. Stvarnije. Kada sam počela da shvatam kako čudovišta možda žive među nama.

A postojalo je jedno određeno čudovište, kog sam naučila da se plašim više nego svih ostalih.

MAJ 2018.

PRVO POGLAVLJE

Grlo me golica.

U početku je suptilno. Kao vrh pera koji se povlači duž unutrašnjeg dela mog jednjaka, od vrha do dna. Guram jezik pozadi u grlo i pokušavam da se počešem.

Ne pomaže.

Nadam se da se neću razboleti. Da li sam bila u blizini neke bolesne osobe u poslednje vreme? Nekog ko je prehladen? U stvari, ne postoji način da budem sigurna. Po ceo dan sam sa ljudima. Niko od njih nije izgledao bolesno, ali obična prehlada može biti zarazna i pre nego što pokaže bilo kakve simptome.

Pokušavam ponovo da se počešem.

A možda je u pitanju alergija. Koncentracija polena ambrozije veća je od normalne. Zapravo kritična: 8 od 10 na skali za merenje alergena. Pokazivač na mojoj aplikaciji za vremenske prilike je potpuno crven.

Posežem za čašom vode i otpijam gutljaj. Mućkam malo po ustima pre nego što progutam.

I dalje ne pomaže. Moram da se nakašljem.

„Da?“

Podižem pogled na pacijentkinju ispred sebe, ukočenu poput drvene daske pričvršćene za moju preveliku kožnu fotelju. Prsti su joj stisnuti u krilu, a tanki, sjajni prorezi jedva vidljivi na inače savršenoj koži njenih ruku. Primećujem da ima narukvicu na zglobu, što je najverovatnije pokušaj da prikrije gadan, duboki, reckavi, ljubičasti ožiljak. Drvene perle sa srebrnim priveskom u obliku krsta, koji visi kao brojanica.

Stejsi Vilingam

Ponovo gledam u devojku, njen izraz lica, njene oči. Nema suza, ali još je rano.

„Izvinjavam se“, kažem, spuštajući pogled na beleške ispred sebe, „Lejsi. Samo me malo golica grlo. Molim te, nastavi.“

„Oh“, kaže ona. „U redu. Pa, u svakom slučaju, kao što sam rekla... Ponekad se tako naljutim, znate. I stvarno ne znam zašto. Kao da taj bes samo raste i raste, a onda, pre nego što to shvatim, moram da...“

Gleda u svoje ruke i otesa šake. Posvuda ima sitnih posekotina, poput staklenih dlačica, skrivenih u izbrazdanoj koži između njenih prstiju.

„To je ventil“, kaže ona. „Pomaže mi da se smirim.“

Klimam glavom, pokušavajući da ignorišem svrab u grlu. Pogoršava se. Možda je to prašina, govorim sebi – ovde je prašnjavo. Bacam pogled na prozorsku dasku, policu sa knjigama, diplome uramljene na mom zidu. Sve one imaju fini sloj sive boje, blistav na sunčevoj svetlosti.

Fokusiraj se, Kloj.

Okrećem se prema devojci.

„A šta misliš zašto je tako, Lejsi?“

„Upravo sam vam rekla. Ne znam.“

„Ako bi morala da nagađaš.“

Ona uzdiše, baca pogled u stranu i zuri uprazno. Izbegava kontakt očima. Suze uskoro stižu.

„Mislim, to verovatno ima neke veze sa mojim tatom“, kaže ona, dok joj donja usna lagano podrhtava. Sklanja plavu kosu sa čela. „Sa njegovim odlaskom i sve ostalo.“

„Kada je tvoj tata otišao?“

„Pre dve godine“, kaže ona. Kao na znak, jedna suza izbija joj iz suznog kanala i klizi joj niz pegavi obraz. Ljutito je briše. „Nije se čak ni pozdravio. Nije nam čak dao ni jebeni razlog zašto. Samo je *otišao*.“

Klimam glavom, škrabajući još beležaka.

„Šta misliš, može li se reći da si još prilično ljuta na svog oca zbog toga što vas je tako ostavio?“

Usna joj ponovo drhti.

„A pošto se nije pozdravio, nisi mogla da mu kažeš kako se osećaš zbog njegovih postupaka?“

Ona klima glavom prema polici za knjige u uglu, i dalje izbegavajući moj pogled.

„Da“, kaže ona. „Pretpostavljam da je tako.“

„Jesi li ljuta na nekog drugog?“

„Pretpostavljam na moju mamu. Stvarno ne znam zašto. Uvek sam mislila da ga je ona oterala.“

„U redu“, kažem. „Još neko?“

Ćuti i čačka noktom komad podignute kože.

„Na sebe“, šapuće ona, ne trudeći se da obriše suze koje su joj se skupile u uglovima očiju. „Što nisam bila dovoljno dobra da zbog mene poželi da ostane.“

„U redu je biti ljut“, kažem. „Svi smo mi ljuti. A pošto sada slobodno možeš da verbalizuješ zašto si ljuta, možemo zajedno da radimo na tome da ti pomognemo da to malo bolje podneseš. Da ti pomognemo da se nosiš sa time na način koji te neće povrediti. Zvuči li to kao dobar plan?“

„To je tako jebeno glupo“, mrmlja ona.

„Šta je glupo?“

„Sve. On, ovo. To što sam ovde.“

„Šta je glupo u vezi sa tim što si ovde, Lejsi?“

„Ne bi *trebalo* da budem ovde.“

Ona sada viče. Naslanjam se, ležerno, i spajam prste. Puštam je da viče.

„Da, ljuta sam“, kaže ona. „Pa šta! Tata me je jebeno ostavio. On je *ostavio* mene. Znete li kakav je to osećaj? Znete li kakav je osećaj biti dete bez tate? Da ideš u školu i da te svi gledaju? Da ti pričaju iza leđa?“

„Zapravo, da“, kažem. „Znam kako je to. Nije zabavno.“

Sada je tiha, dok joj se ruke tresu u krilu, i jastučićima palca i kažiprsta trlja krst na svojoj narukvici. Gore i dole, gore i dole.

„Da li je i vas tata ostavio?“

„Tako nešto.“

„Koliko ste imali godina?“

„Dvanaest“, kažem.

Ona klima glavom. „Ja imam petnaest.“

„Moj brat je imao petnaest.“

„Dakle, shvatate?“

Ovog puta klimam glavom i osmehujem se. Uspostavljanje poverenja – to je najteži deo.

„Shvatam“, kažem i ponovo se nagnjem napred, smanjujući razdaljinu između nas. Ona se sada okreće prema meni, a molećive oči natopljene su joj suzama. „Potpuno shvatam.“

DRUGO POGLAVLJE

Moja profesija bazira se na klišeima – znam da je tako. Ali ima razloga zašto postoje klišeji.

To je zato što su istiniti.

Kada petnaestogodišnja devojčica seče svoju kožu žiletom, to verovatno ima neke veze sa osećanjem nepripadanja, sa potrebom da oseti fizički bol kako bi ugušila onaj emocionalni koji gori u njoj. Kada osamnaestogodišnji dečak ima problema sa kontrolom besa, to sigurno ima neke veze sa nerešenim odnosom sa roditeljima, osećanjem napuštenosti, potrebom da se dokaže. Sa potrebom da spolja izgleda snažno, dok se iznutra lomi. Kada se dvadesetogodišnja studentkinja opija i spava sa svakim dečkom koji joj kupi jeftini votka-tonik, a onda ujutru plače zbog toga, to smrdi na nisko samopoštovanje, žudnju za pažnjom za koju je morala da se bori kod kuće. Na unutrašnji sukob između osobe kakva jeste i osobe za koju misli da svi žele da ona bude.

Kompleksi oca. Sindrom jedinog deteta. Proizvod razvoda.

To su ti klišeji, ali su istiniti. I u redu je da to kažem, jer sam i ja kliše.

Bacam pogled na svoj pametni sat; snimak sa današnje sesije treperi na ekranu: 1:01:52. Dodirujem *Pošalji na ajfon* i posmatram kako se puni mali tajmer od sive do zelene dok se datoteka prebacuje na moj telefon, a zatim se istovremeno sinhronizuje sa mojim laptopom. *Tehnologija*. Kada sam bila devojčica, sećam se da je svaki doktor izvlačio moj dosije i prelistavao stranicu za stranicom, dok sam ja sedela u nekoj sličnoj trošnoj fotelji, posmatrajući njihove kartoteke pune problema drugih ljudi. Puni ljudi poput mene. Nekako sam se zbog toga osećala manje usamljeno,

normalnije. Te metalne kutije sa četiri fioke simbolizovale su mogućnost da bih i ja jednog dana nekako mogla da izrazim svoj bol – da ga verbalizujem, da ga glasno iskažem, da plaćem zbog toga – a onda kada tajmer od šezdeset minuta otkuca na nulu, mogli smo jednostavno da zatvorimo fasciklu i vratimo je u fioku, dobro je zaključamo i zaboravimo na njen sadržaj do nekog drugog dana.

Pet je sati, vreme za zatvaranje.

Gledam u ekran svog kompjutera, u šumu ikona na koju su se sveli moji pacijenti. Sada ne postoji *vreme zatvaranja*. Oni uvek imaju način da me pronađu – imejl, društvene mreže – bar pre nego što sam konačno popustila i izbrisala svoje profile, umorna od pregledanja paničnih poruka klijenata u njihovim najtežim trenucima. Uvek uključena, uvek spremna, kao radnja otvorena dvadeset četiri časa sa neonskim natpisom *Otvoreno* koji treperi u mraku, svim silama trudeći se da se ne ugasi.

Na ekranu se pojavljuje obaveštenje o snimku i kliknem na njega, označavajući datoteku – *Lejsi Dekler, sesija 1* – pre nego što podignem pogled sa kompjutera i zaškiljim u prašnjavu prozorsku dasku, primećujući da je prljavština ovog mesta još očiglednija sa odsjajem zalazećeg sunca. Ponovo moram da pročistim grlo i nakašljem se nekoliko puta. Naginjem se u stranu, hvatam drvenu kvaku, otvaram donju fioku stola i preturam po svojoj ličnoj kancelarijskoj apoteci. Gledam bočice sa tabletama, u rasponu od uobičajenog *ibuprofena* do onih čiji se nazivi teže izgovaraju: *zanaks, librijum, dijazepam*. Guram ih u stranu i uzimam kutiju vitamina C u prahu, ubacujem paketić u čašu vode i mešam ga prstom.

Otpijam nekoliko gutljaja i počinjem da sastavljam imejl.

Šenon,

Srećan petak! Upravo sam imala sjajnu prvu sesiju sa Lejsi Dekler – hvala na preporuci. Htela sam da se konsultujem s tobom o lekovima. Vidim da nisi propisala ništa. Na osnovu naše današnje sesije, mislim da bi joj pomogla mala doza prozaka – mišljenje? Pretpostavke?

Kloi

Pritisnula sam *pošalji* i zavalila se u stolicu, dok ispijam ostatak vode sa ukusom mandarine. Talog vitamina C zarobljena na dnu čaše spušta se

Stejsi Vilingam

kao lepak, sporo i teško, oblažući moje zube i jezik narandžastim peskom. I za nekoliko minuta počinje da deluje.

Kloi,

Uvek te rado preporučim! Slažem se sa tobom. Slobodno uključi lek.

P. S. Piće uskoro? Treba da mi ispričaš detalje o predstojećem VELLKOM DANU!

Šenon Tak, doktor medicine

Uzimam svoj kancelarijski telefon i biram broj Lejsine apoteke, iste one koju i ja često posećujem – što je prilično zgodno – i dobijam govornu poštu. Ostavljam poruku.

„Zdravo, da, ovde doktorka Kloi Dejvis – *K-l-o-i D-e-j-v-i-s* – zovem zbog recepta za Lejsi Dekler – *L-e-j-s-i D-e-k-l-e-r* – datum rođenja 16. januar 2003. Preporučila sam pacijentkinji da počne da uzima 10 miligrama *prozaka* dnevno, u toku šest nedelja. Bez autodopune, molim.“

Zastajem i lupkam prstima po stolu.

„Takođe bih želela da uradim dopunu za još jednog pacijenta, Danijela Brigsa – *D-a-n-i-j-e-l B-r-i-g-s* – datum rođenja 2. maj 1981. *Zanaks*, 4 miligrama dnevno. Opet, ovde doktorka Kloi Dejvis. Broj telefona 555-212-4524. Hvala vam mnogo.“

Prekidam vezu i posmatram telefon i njegovu, sada mrtvu, slušalicu. Ponovo gledam ka prozoru, a zalazeće sunce pretvara moju mahagoni kancelariju u nijansu narandžaste, ne mnogo drugačije od lepka koji je ostao na dnu moje čaše. Bacam pogled na sat – sedam i trideset – i počinjem da zatvaram laptop, ali trzam se kada telefon zatrešti i ponovo oživi. Pogledam ga – kancelarija je sada zatvorena, i petak je. Nastavljam da pakujem svoje stvari, ignorišući zvonjavu, sve dok ne shvatim da je to možda neko iz apoteke sa pitanjem o receptima koje sam upravo naručila. Pustila sam da zazvoni još jednom pre nego što sam odgovorila.

„Doktorka Dejvis“, kažem.

„Kloi Dejvis?“

„Doktorka Kloi Dejvis“, ispravljam. „Da, ja sam. Kako mogu da vam pomognem?“

„Čoveče, teško vas je uhvatiti.“

Glas je muški, i osetno iziritirano se smeje, kao da sam ga nekako iznervirala.

„Izvinite, da li ste pacijent?“

„Nisam pacijent“, kaže, „ali zovem ceo dan. *Ceo dan*. Vaša sekretarica je odbila da me spoji, pa sam mislio da pokušam posle radnog vremena, da probam da budem preusmeren direktno na vašu govornu poštu. Nisam očekivao da ćete se javiti.“

Mrštim se.

„Pa, ovo je moja kancelarija. Ovde ne primam lične pozive. Melisa proleđuje samo moje pacijente...“ Zastajem, zbunjena zašto svoje ponašanje i poslovnu politiku objašnjavam strancu. Blago izoštravam ton glasa. „Mogu li da pitam zašto zovete? Ko je to?“

„Ja sam Aron Džensen“, kaže on. „Reporter *Njujork tajmsa*.“

Zastaje mi dah u grlu. Nakašljam se, iako to više liči na gušenje.

„Jeste li dobro?“, pita on.

„Da, dobro sam“, kažem. „Bila sam nešto prehladena. Izvinite – *Njujork tajms*?“

Prekorevam sebe čim izgovorim ovo pitanje. Znam zašto ovaj čovek zove. Da budem iskrena, očekivala sam to. Očekivala sam nešto. Možda ne *Tajms*, ali nešto.

„Znate“, okleva, „novine?“

„Da, znam ko ste.“

„Pišem priču o vašem ocu i voleo bih da razgovaramo. Možemo li da odemo na kafu?“

„Žao mi je“, kažem ponovo, prekidajući ga. *Sranje*. Zašto se stalno izvinjavam? Duboko udišem i pokušavam ponovo. „Nemam šta da kažem o tome.“

„Kloi“, kaže on.

„Doktorka Dejvis.“

„*Doktoro Dejvis*“, ponavlja on, uzdišući. „Bliži se godišnjica. Dvadeset godina. Siguran sam da to znate.“

„Naravno da znam“, odbrusim. „Prošlo je dvadeset godina i ništa se nije promenilo. Te devojke su i dalje mrtve, a moj otac je i dalje u zatvoru. Zašto ste još zainteresovani?“

Aron ćuti na drugom kraju linije. Već sam mu rekla previše, znam. Već sam zadovoljila taj bolesni novinarski poriv koji se hrani time da ljudima

Stejsi Vilingam

otvara rane koje samo što nisu zacelile. Zadovoljila sam ga tek toliko da on oseti metalni ukus i žeđ za još, kao ajkula koja gravitira ka krvi u vodi.

„Ali vi ste se promenili“, kaže on. „Vi i vaš brat. Javnost bi volela da zna kako ste – kako se nosite s tim.“

Prevrćem očima.

„I vaš otac“, nastavlja on. „Možda se *on* promenio. Jeste li razgovarali s njim?“

„Nemam šta da kažem svom ocu. I nemam šta da kažem vama. Molim vas, ne zovite ponovo ovde.“

Spuštam slušalicu, spuštajući telefon na bazu jače nego što sam imala nameru. Gledam dole i primećujem da mi se ruke tresu. Sklanjam kosu iza uha u pokušaju da ih nečim zaokupim i ponovo gledam u prozor. Nebo poprima duboku, mastiljavoplavu boju, a sunce je sada kao mehur na vrhu horizonta, spremno da pukne.

Zatim vraćam pogled na sto i grabim torbu, gurajući stolicu unazad dok ustajem. Gledam svoju stonu lampu, polako izdišući pre nego što je ugasim i drhtavim korakom krenem u mrak.